ROLNIK

Bezpłatny dodatek do „Drwęcy".

Rok IX. Nowemiasto, dnia 28 marca 1935. Nr. 12

Kilka wskazówek dla rolnika na wiosnę.

Starania około ozimin na wiosnę.

Co do **żyta**, to na wiosnę musimy zbadać, jak żyto przetrzymało zimę -- Jeżeli stwierdzimy, że tyle roślin zginęło, iż nie opłaci się żyta zostawić — to najlepiej zaorać i zasiać co innego. Ważnem jest stwierdzenie, czy na oziminie nie powstała pleśń śniegowa — która może być wywołana nadmiarem wilgoci. Jeżeli rośliny są tą pleśnią dotknięte lekko, miejscami, to można dotknięte nią rośliny pobudzić do rozwoju przez danie łatwo rozpuszczalnego nawozu.

Jeżeli żyto jest wogóle osłabione, należy pobudzić je do wegetacji saletrą — prawie zawsze wiosenne saletrowanie żyta się opłaca.

Pszenica. Przy pszenicy musimy także pamiętać o tem, żeby na niej nie zatrzymywała się długo woda. Na wiosnę pszenicę bronujemy, przez co ułatwiamy dostęp powietrza do warstw głębszych, a z drugiej strony zmniejszamy parowanie. Przy bronowaniu zwracamy uwagę na to, by następnie nie chwycił przymrozek.

Bronować pszenicę możemy silnie, nie obawiając się uszkodzenia roślin, szczególnie na glebach mocniejszych. Na glebach luźnych, wzdymających się, wskazanem jest użycie wałka.

Słabą pszenicę zawsze można pobudzić do rozwoju przez użycie pogłównie azotu.

Bronowanie kilkakrotne koniczyny na wiosnę wywiera bardzo dodatni wpływ. Jeżeli w ziemi jest dużo kretowisk, należy przed bronowaniem rozrzucić je szpadlem.

Uprawa wczesnych ziemniaków.

Uprawa ziemniaków wczesnych dla wielu mniejszych gospodarstw, szczególnie położonych w pobliżu większych miast, mogłaby się stać wcale poważnem źródłem dochodowem.

Naturalnie, że chodzić tu może tylko o ziemniaki jadalne, które już można wysłać na rynek w końcu czerwca. Do odmian, które ze względu na swój krótki okres wegetacyjny nadają się do celów, w pierwszym rzędzie należy zaliczyć Erstlingi. Mniej odpowiednie byłyby odmiany Kukuck, Cesarska Korona, Krysia, Early Rose (Poranki, Amerykany, Janówki).

Wysadzenie w połowie kwietnia jest najzupełniej wystarczające, natomiast konieczne jest podkiełkowanie sadzonków. — Do tego celu najlepiej użyć specjalnie skonstruowanych skrzynek. Układa się w nich ziemniaki ściśle jeden obok drugiego, wierzchołkami ku górze. Skrzynki powinny być umieszczone w miejscu chłodnem (lecz nie tyle, aby ziemniaki mogły być narażone na zmarznięcie), dostatecznie jasnem. Wyłożenie kłębów do skrzynek-kiełkownic może nastąpić już w lutym, a najpóźniej w pierwszej połowie marca. W braku specjalnych skrzynek można ziemniaki układać w szafach lub wogóle w jakiemkolwiek miejscu, dostatecznie jasnem i chłodnem.

Co się tyczy samej uprawy, to należy sadzić na glebie możliwie lekkiej, mało zachwaszczonej i możliwie wcześnie uprawionej. Sadzić dość gęsto, najlepiej wierzchołkiem kłębu ku górze oraz dobierając raczej mniejsze sadzeniaki.

W odniesieniu do nawożenia naturalnie najkorzystniejsze są nawozy szybkodziałające. Dobrze jest uprawiać na zielonym nawozie, unikać świeżego obornika, a w danym wypadku należy specjalnie podkreślić konieczność jesiennego przyorania obornika. Pielęgnacja powinna być bardzo staranna, pod żadnym warunkiem nie dopuszczająca do zaskorupienia i zachwaszczenia gleby.

Jak i kiedy siać groch i peluszkę?

Groch ma, jak i wszystkie rośliny strączkowe, mocny korzeń, głęboko zapuszczający się w ziemię i z tego powodu wymaga głębokiej gleby. Peluszka może być siewana nawet na glebach lekkich, ale groch, właściwy, a zwłaszcza Wiktorja, wymaga ziemi dobrej, zasobnej w wapno. Nie można siać grochu częściej niż co lat 6—8 po sobie, natomiast rośnie on po wszystkich roślinach byleby miał ziemię zasobną w pokarmy. Najlepiej udaje się po okopowych.

Pod groch nie tyle jest potrzebny obornik, jak wapno. Oprócz tego może on opłacać dawkę superfosfatu.

Siejemy groch albo czysty albo z owsem lub jęczmieniem. Siać należy jak najwcześniej. Ziarno grochu powinno być wybrane, czyste, nie dziurawe

bez żuków, wytoczone na desce lub zmijce. Przykrywać groch można dosyć głęboko, a więc przy siewie rzutowym puszczamy kultywator, a przy siewie rzędowym i dosyć zwięzłej ziemi obciążamy radełka ciężarkami.

Na hektar siejemy od 100—200 kilo, zależnie od sposobu siania i od wielkości ziarna.

O ile groch był głęboko zasiany, można go bronować po wzejściu dla niszczenia chwastów. Dobrze wyrośnięty groch zagłuszy wszelkie chwasty i pozostawi ziemię w doskonałym stanie pod następujące po nim oziminy, dla których jest dobrym przedplonem.

Pomyśleć o cięciu koron i bieleniu drzew.

W sadach naszych rozpoczynają się już roboty wiosenne. Zwrócić przedewszystkiem należy uwagę na cięcie koron i bielenie drzew.

Już po upływie roku u świeżo posadzonych drzew muszą mieć cięte korony na formę. Cięcie to polega na formowaniu drugiego piętra korony, które winno mieć 5 gałązek, ażeby pięciu dolnym gałęziom pierwszego piętra odpowiadało. Dla wydłużenia się drzew wzwyż pęd przewodni trzeba zostawić. Po upływie roku albo dwóch można uformować piętro trzecie i na tem należy skończyć.

Po upływie paru lat od sformowania korony zgęszcza się ona, utrudniając dostęp światła do jej wnętrza.

Światło musi swobodnie przedostać się do wnętrza korony. Przycinamy więc w tym celu i starsze korony, ażeby drzewa rodziły równomiernie owoc pierwszo i drugorzędny.

Tniemy gałęzie suche i chore, które silnie gumują, podlegają rakowi, czarnemu grzybkowi lub też są opanowane przez mszycę wełnistą.

Wycinać należy zwieszające się, przeszkadzające w komunikacji lub uprawie gruntu, także proste przyrosty z pnia, tj. wilki.

Cięcie drzew pestkowych — jak śliw, czereśni i wiśni — ogranicza się tylko do usunięcia gałęzi lub nadłamanych, gdyż silnego cięcia koron nie znoszą i gumują. Orzech włoski, jako drzewo, mające silnie rozwinięty rdzeń, nie znosi cięcia i często z tego powodu zasycha.

Cięcie można prowadzić, dopóki pączki nie zaczną nabrzmiewać, gdyż później łatwo się osypują.

Suche i chore gałęzie można również usunąć w czasie wzrostu drzew, bo je wtedy łatwiej można zauważyć, można także w tym czasie ciąć wilki.

Drzewa należy pozatem wiosną bielić w dzień pogodny przy pomocy pendzla lub też przez opryskiwacz skrapiać mlekiem wapiennem.

Wapno do bielenia powinno być użyte świeże, nielasowane, palone, w kawałkach, gdyż takie jest najbardziej skuteczne, o ile zostanie użyte na świeżo.

Lasowanie wapna odbywa się w beczce. Lejemy trochę wody na wapno i czekamy aż się zagrzeje i zacznie syczeć: poczem stopniowo dolewa się wody i stale się miesza, aż wreszcie rozprowadzone wodą wapno utworzy tak zwane wapienne mleko — zdatne już do użytku.

Obowiązkiem każdego rolnika jest należeć do swego Kółka Rolniczego.

Kredyt dla rolników pomorskich

na zakup rakoodpornych sadzeniaków ziemniaczanych.

Oddział grudziądzki Państw. Banku Rolnego przystąpił obecnie do akcji udzielania kredytów krótkoterminowych na zakup sadzeniaków rakoodpornych ziemniaków, przeznaczając na ten cel 15.000 zł.

Kredyt udzielany będzie gospodarstwom rolnym, posiadającym grunty zarażone i zagrożone rakiem ziemniaczanym, wzgl. nieposiadającym takich gruntów, lecz zakupującym elity lub oryginalne sadzeniaki odmian rakoodpornych celem dalszej reprodukcji dla terenów, zarażonych tą chorobą.

Kredyt udzielany będzie na termin 9 miesięczny pod zabezpieczenia wekslowe.

Składane weksle winny odpowiadać wymaganiom Banku Polskiego.

Kredyt będzie bezprocentowy.

Podania o kredyt winny być składane za pośrednictwem Pomorskiej Izby Rolniczej w Toruniu, która ze swej strony otrzymane podania będzie opinjowała pod względem doboru odmian ziemniaków i źródeł ich nabycia.

Realizacja odbywać się będzie w ten sposób, że Państwowy Bank Rolny w porozumieniu z Pomorską Izbą Rolniczą pokrywać będzie przedłożone rachunki dostawców ziemniaków w ramach przyznanego kredytu.

Kredyty udzielane będą tylko tym rolnikom, którzy z zeszłorocznego, analogicznego kredytu wywiązali się należycie i pokryli go w terminie oraz tym klientom Banku, którzy skonwertowali, wzgl. uregulowali swoje zadłużenia.

Zniżka cen zboża.

Wstrzymanie akcji interwencyjnej PZPZ.

Z dniem 18 bm. PZPZ. wstrzymały zakupy interwencyjne na naszym rynku wewnętrznym. Krok ten, jak się dowiadujemy, jest spowodowany m. in. przepełnieniem magazynów. Mamy więc już po raz drugi w tegorocznej kampanji zbożowej wstrzymanie zakupów PZPZ.

Posunięcie to zaznaczyło się znaczną zniżką ceny ziemiopłodów na giełdach zbożowych..

Mimo niewielkich zapasów zboża, znajdujących się jeszcze w chwili obecnej w rękach rolników, ceny zbóż na naszym rynku wewnętrznym z chwilą zaniechania zakupów przez PZPZ., okazują tendencję zniżkową.

Jest to tem ciekawszy objaw, że zniżka nastąpiła w okresie przednowkowym.

Sprawa utrzymania i tak już niskich cen za ziemiopłody winna być uregulowana przez kompetentne władze — gdyż w przeciwnym razie dalsza zniżka grozi ruiną rolnictwa, dostatecznie już przeciążonego podatkami i odpłatami długów, zaciągniętych w latach konjunktury.

KĄCIK DLA PSZCZELARZY.

Pomagajmy pszczołom przy wiosennem czyszczeniu uli.

Nim pszczoły rozpoczną swą właściwą robotę, przystępują po zazimowaniu do gruntownego wyczyszczenia ula z śmieci. Praca to jednak mozolna. Niejeden pszczelarz, kontrolując swe ule na

DZIAŁ KOBIECY

Tępienie moli.

Pierwszą plagą, która z wczesną wiosną musi obudzić czujność każdej pani domu są niezliczone ilości moli — szkodliwa jest tylko samica. Miesiącami najobfitszego lęgu moli są: marzec, maj i lipiec.

Najradykalniejszym środkiem obrony nietylko przeciwko molom, ale i w walce z innem robactwem jest czystość i porządek, a więc niedopuszczenie do gromadzenia się brudu i kurzu. Drugim warunkiem jest usuwanie przedmiotów niezbędnych dla łatwego rozwoju moli, a więc futer, trykotaży, ciepłej odzieży i suszonych grzybów. W tym celu futra i wełny zabezpieczyć na okres letni, a grzyby przechowywać w szklanych słojach, owiązanych kawałkiem płótna lub w woreczkach płóciennych.

Ubrania oczyszczać z plam słodkich, tłustych i kurzu. Miejsca, do których jest obawa, że są przez mole draśnięte, prasować po oczyszczeniu b. gorącem żelazkiem przez mokry płat. Tak przygotowaną odzież składać w szczelnych kufrach, czystych walizach, przekładając poszczególne części garderoby gazetami, skropionemi zwyczajną terpentyną, w której namoczono ziarna jałowcu i pieprzu. (1 ltr. terpentyny, 10 gr. jałowcu, kilka ziarn pieprzu płyn w butelce na słońcu powinien stać przez tydzień przed użyciem).

Unikać ponownego otwierania kufrów i wietrzenia lub prażenia ubrań czy futer na słońcu. Rzeczy, które w chłodne dni lata będą potrzebne, zabezpieczyć oddzielnie i inaczej. Oczyszczone lub wyprane i odprasowane wieszać na ramiążkach i obszyć w stare całe prześcieradło, jak w pokrowce lub układać w papierowe koperty i wieszać w pewnem miejscu szafy. Dobrze jest również w kieszenie, rękawy albo na dno tych pokrowców lub kopert wrzucić kule z gazet, zakropione terpentyną lub szyszki sosnowe, niezupełnie rozwinięte — które mole odstraszą i zachowują miły świeży zapach w szafie. Dobrym środkiem przeciw molom jest wkładanie w kąty szafy kilka kawałków mydła świeżego zwyczajnego.

---

wiosnę, ucieszył się, że jego roje tak dobrze zimę przetrzymały. Jednakowoż z końcem marca i z początkiem kwietnia, doglądając swej pasieki, przekonuje się, że jego roje słabną i coraz to mniej pszczół widzi na wylotach. Częstą przyczyną takiego wygubiania i zatracania się roju to właśnie ta mozolna praca pszczół przy wiosennem czyszczeniu ula. A zapobiec temu bardzo łatwo przy dzisiejszych ulach ramowych.

W słoneczny dzień pogodny wyciąga się jedną ramkę po drugiej, nawet te ze zalęgiem i zapasem miodu, stawiając je ostrożnie na uboczu. Potem skrzydłem gęsiem omiata się starannie całe wnętrze ula i wyrzuca śmieci. Po ukończeniu tej pracy zawiesza się w ulu ramki ponownie w takiej samej kolejności, jak je się wyjmowało i cała sprawa załatwioną. Przy tej pracy nie potrzeba ani okurzu ani maski (sitka) na twarz, bo pszczoły wczesną wiosną nie są zjadliwe.

Ułatwiając w ten sposób pszczołom wiosenne czyszczenie ula ochronimy nasze roje przed zagubą.

KOMUNIKATY T. R. P.

W sprawie należytej opieki lekarskiej.

W związku z tem, że niektóre czynniki dążą do tego, ażeby zpowrotem wprowadzić przymusowe ubezpieczenia chorobowe w rolnictwie przez wprowadzenie Kas Chorych, T. R. P. zwraca pp. pracodawcom uwagę na to, że winni dać należytą opiekę lekarską swoim pracownikom rolnym, gdyż inaczej dane te mogą posłużyć tym czynnikom do walki o wprowadzenie Kas Chorych na terenie parlamentarnym.

Biorąc pod uwagę, że zniesienie Kas Chorych w rolnictwie przyczyniło się poważnie do zmniejszenia ciężarów rolnictwa, T. R. P. jest zdania, że nawet danie pracownikom rolnym najlepszej opieki nie przeniesie 20 proc. kosztów dawniejszych Kas Chorych. Celem umożliwienia nietylko robotnikom, lecz i samym rolnikom i ich rodzinom zabezpieczenia ich na wypadek choroby T. R. P. przygotowuje powołanie Stowarzyszenia Wzajemnych Ubezpieczeń Chorobowych, gdzie przy minimalnych kosztach każdy będzie mógł ubezpieczyć się na wypadek choroby. T. R. P. prosi Kółka Rolnicze o wypowiedzenie się, czy powołanie do życia takiego stowarzyszenia jest potrzebne.

W związku z uruchomieniem przy Radjostacji toruńskiej skrzynki pocztowo-roln. uprasza się Kółka Rolnicze o przesyłanie pod adresem Izby Rolniczej pod „Skrzynka radjowo-rolnicza” wszelkich przejawów życia Kółek Roln. i innych wiadomości roln. z terenu.

Tak samo i do biuletynu TRP., który ukazuje się co miesiąc, podawać należy rozmaite pożyteczne poczynania Kółek Roln., aby i inne Kółka u siebie również te ulepszenia gospodarcze wprowadzili.

Intensywna praca Kółka, wydająca na swojem terenie pewne owoce, wzgl. przynosząca korzyści swoim członkom, będzie również wzięta pod uwagę, przy klasyfikacji Kółek Roln.

Narady Zarządu Wojewódzkiej Sekcji Osadniczej Pom. Tow. Roln.

W dniu 23 bm odbyło się w Toruniu w lokalu PTR. zebranie Zarządu Sekcji Osadn. PTR., w celu dopełnienia zadań organizacyjnych i załatwienia szeregu spraw gospodarczych. W szczególności Zarząd Sekcji wystąpił z szeregiem wniosków do Min. Skarbu, Min. Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawach finansowo-osadniczych i innych gospodarczych, dotyczących osadnictwa. Pozatem Zarząd rozważył sprawę opieki fachowej instruktorów osadniczych Izby Roln., dochodząc do wniosku konieczności rozszerzenia opieki fachowej. Wreszcie ustalono termin zebrania Rady Osadn. PTR. na dzień 19 maja br. i to w Laskowicach. Po obradach Rada Osadnicza zwiedzi szereg osiedli osadniczych powiatu świeckiego i przyjrzy się z bliska pracy instruktorów i postępowi gospodarczemu osad z najnowszej parcelacji.

Futra o długim włosie po oczyszczeniu najlepiej odkurzaczem elektr. czesać specj. grzebieniem metalowym — aby żadne gniazdo moli wewnątrz futra nie pozostało. Następnie futro bić trzcinką dokładnie, potem pozaszywane w pokrowce, przesycone terpentyną i świeżemi gazetami układać w kufrach lub wieszać. (Wtedy jednak ramiączko obszyć perkalem lub jedwabiem, watując je dla miękkości od spodu. To chroni od przetarcia materjał, narażony na długie obciążenie własnym ciężarem.

Wypróbowanemi środkami przeciw molom są też kamfora, naftalina, molina, flit, których naturalnie żałować nie należy.

Również i sprzęty narażone są na wtargnięcie moli. Przy zabezpieczeniu mebli wyściełanych, fortepianów, biurek, krytych suknem, dywanów lub portjer świetne usługi oddaje smolna podpałka „raz, dwa, trzy", która zapachem odstrasza mole. Wystarczy odkruszyć małe kawałki sprasowanej brykietki i popodkładać pod dywany, pozatykać w draperje, kilimy itd.

Również skupienia książkowe należy od czasu do czasu gruntownie przetrząsać. Dobrze jest odkurzaczem elektr. wyciągać kurz ze środka. Można bez uszczerbku dla książek spryskiwać je „Flitem" po wierzchu, a otwarte półki zasłaniać uszczelnionemi zasłonami z perkalu w zielonym kolorze, którego robactwo nie znosi.

Modne materjały.

Na pierwszy plan wysuwają się materjały tkane w nitki rozmaitego gatunku. A więc wełny przypominające swą szorstkością grube płótna, materjały ze sztucznego jedwabiu układają się tak miękko jak wełna, płótno błyszczy i lśni jak prawdziwy jedwab, ten ostatni znów czasem przypomina w dotyku raczej bawełnę, dalej wełny ze sztucznym jedwabiem mieszane, grube plecionki tkane na sposób koszykowy, dalej włochate, puszyste wełny lub z wierzchu gładkie i miękkie jak aksamit czy zamsz, często porowate i luźno tkane, piękne we wzorach i żywe w kolorach wełny, przeznaczone są na płaszcze, kostjumy, sportowe suknie oraz peleryny. Do powyższych tkanin stosuje się także często materjał gładki lub bardzo piękne desenie w kraty.

Tegoroczna wiosna stoi pod znakiem kraty dużej szkockiej, mniejszej, zupełnie drobnej — najczęściej ciemniejszej barwnej na tle jasnem. Ale osoby tęgie wydają się w okryciu czy sukni kraciastej jeszcze tęższe, krata więc tylko odpowiednia dla smukłej figury.

Tkaniny, przetykane celofanem, krepy o nawierzchni puszystej, nowe rodzaje sztucznego jedwabiu, tafta, mieniąca się lub przerabiana białemi płóc. nitkami jedwabie imprimés o wzorach kraciastych, pasiastych, kwiatowych itp., dalej cieniutkie powiewne wełny, matowe ciężkie jedwabie, koronki, satin, grube jedwabne krepy o podwójnym kolorze z jednej strony np. bronzowe, z drugiej białe są przeznaczone na toalety popołudniowe i wieczorowe.

Słowem kolekcje nowych materjałów wiosennych przedstawiają niesłychaną różnorodność tkanin, dzięki mieszaniu rozmaitych rodzajów włókien i nici jedwabiu, wełny bawełny, sztucznego jedwabiu i płótna.

Okrycia wiosenne.

Płaszcze wiosenne są przeważnie sportowe angielskie długie, zakrywające całą sukienkę lub też o fasonach sukien. Mniej noszone już są okrycia trzyczwartej długości, luźne. Płaszcze sportowe są z puszystych wełen lub z wełny w kratę, mają proste kołnierze, szerokie rewersy. Ramiona są gładkie, bez poszerzeń czy epoletów, rękawy proste lub też ozdobione stebnami lub guzikami. Przy sportowych okryciach modne są też rękawy kimono lub wszywane szeroko przy ramieniu i wykończone stebnówką (raglanowe są już niemodne). Duże kieszenie naszywane tworzą często jedyną ozdobą.

Nowy typ popołudniowych okryć posiada krój obcisły w talji, dół lekko poszerzony, a rękawy u napiąstka suto marszczone. Niektóre takie modele mają baskinki i są zupełnie bez kołnierza, który zastępują rysze, żaboty lub wyłogi od sukien. Przy płaszczach eleganckich stosuje się przybranie z futra płaskiego. Prócz tego noszone są po południu krótkie, luźne lub krótsze od trzyćwierciowych paletka.

Przypinane peleryny przy płaszczach o rozmaitych długościach, które nadają okryciu inne oblicze, są bardzo modne.

Płaszcze czy komplety stoją pod znakiem kolorów: zielonego, beżowego, szarego i popielatego i bronzowego.

W przyszłym numerze podamy kilka ślicznych modeli wiosennych toalet i napiszemy o kostjumach i sukniach.

RADY LECZNICZE.

Dobry środek przeczyszczający

który można dłuższy czas zażywać, to liście senesowe. Wrzucić do 1 szklanki zimnej herbaty 6 strączków senesu, mają naciągać przez 24 godzin. Następnie odcedzić i wypić naczczo.

Walerjanowa herbata

z korzeni walerjanu jest uniwersalnym środkiem domowym przeciw kurczom serca i żołądka, przeciw migrenie, wzdęciom i rozmaitym cierpieniom nerwowym. 8 g. korzenia wal. sparzyć 150—200 g. wody i pić herbatę w małych ilościach Krople wal. brać po 4—8 z odrobiną oct. eteru. Większa ilość oddziaływa szkodliwie na żołądek.

Ból gardła.

Kto skłonny jest do bólu gardła, niech przed każdem wyjściem na świeże powietrze, szczególnie w porze zimowej lub przejściowej płócze gardło odwarem z szałwji.